

İNKÂRIN MİMARLARI: ERMENİ LOBİSİNİN EN YENİ SİNEMATOGRAFİK ÇABASI

AVİM

Geçtiğimiz günlerde yayımlanan *Architects of Denial* belgeseli dolayısıyla ortaya çıkan tartışmalar, bu yılın Ağustos ayında Glendale Kaliforniyadaki Americana alışveriş merkezinin reklam alanını bu belgeyle tahsis etmeyi, reklam alanlarını Glendalede yaşayan tüm toplulukların kendilerini iyi hissedecekleri şekilde kullanmak istediklerini belirterek kaçınmasıyla başladı. Ermeni lobisi hemen harekete geçti ve alışveriş merkezi birkaç gün içerisinde taleplere boyun eğdi.[1]

Dean Cain ve Montel Williams tarafından hazırlanan *Architects of Denial*'ın ilk gösterimi 7 Ekim 2017 tarihinde yapılmıştır. Belgeselin finansmanı kısmen konuyla ilgilenen Ermenilerin ve diğer kişilerin bağışları ile sağlanmıştır. Belgeselin Kickstarter sayfasına göre, belgeyle 62 kişi toplam \$49,150 tutarında bağışta bulunmuştur.[2] Belgeyle yapılan finansal desteğe ek olarak kayda değer bir başka özellik, bağışçıların Wikileaks kurucusu Julian Assange, eski Amerikan büyükelçileri ve "dünyanın siyasi ve ekonomik kazanç için kitlesel imhanın dehşetini nasıl kolayca ihmal ettiğini ortaya koyan şahidi ve sağ kalanı gibi önde gelen kişileri içermesidir.[3]

Öne çıkan birçok insanın konu hakkında çok az bilgiye sahip olmasının talihsizliği, filmin yapımcılarından birinin belirttiği şu cümle ile dikkat çekici bir biçimde ortaya konuluyor: Adolf Hitler nihai çözümü düşünürken şöyle demiştir: Ermenileri kim hatırlıyor ki?[4] Ermenilerin anlatısının temel taşlarından birini temsil etmesine rağmen bu alıntı otuz yıl kadar önce tarihçi Heath Lowry tarafından çürütülmüştür.[5]

Yapımcıların tarafsız oldukları izlenimi yaratmak yönündeki çabalarına rağmen, yapımcıların ve Ermeni lobisinin ABD Kongresindeki siyasetçileri etkileme çabaları dikkat çekicidir.[6] En önemli Ermeni lobi örgütü olan Amerika Ermeni Ulusal Komitesi (ANCA), Washington DCdeki ilk gösterimde salonun bütünüyle dolduğunu, davetliler arasında Ralph Abraham, Kongre Helenik Konseyi Eş Başkanı Gus Bilirakis ve Yunan Parlamentosu üyesi Notis Mitarachi bulunduğunu belirtmektedir.

İlk gösterimde konuşan ANCA başkanı Aram Hamparian, belgesel, "Ankara'yı ve - Kongre içindeki ve dışındaki i- müttefiklerini, milyonlarca Ermeniye ve Hristiyanı soykırıma uğratan ve sürgüne mecbur eden, ancak bu konuda sessiz kalması için ABDye dayılanan, rüşvet ve değiş tokuş öneren Türkiye'yi cezasını çekmediği suçları için köşeye sıkıştırmıştır şeklinde beyanlarda bulunmuştur.[7] Belgeselde kongre üyesi Eddie Bernice Johnson gibi Ermeni lobisinin iddiaları konusunda halen ikna olmamış olan politikacıların "ibret olsun diye

cezalandırılması" gerekliliğinden bahsedilmektedir. Ermeni Devrimci Federasyonu çizgisindeki *Armenian Weekly*'nin yazısında Ermeni meselesi konusunda tereddütleri olan seçilmiş siyasetçilerden "inkârcı alçaklar" olarak bahsedilmektedir.[8]

Ermeni lobisi, güncel sinematografik gelişmelerin etkisini yasama ile artırmaya çalışmıştır. *Armenian Weekly* dergisine göre, ABD'nin Ermeni soykırımı politikasını etkilemek isteyen *The Promise* ve *Architects of Denial* filmlerinin Washington ilk gösterimleri, Ankara'nın 1915 ile 1923 yılları arasında Osmanlı Türk Hükümetinin 2,5 milyonu aşkın Ermeni, Rum, Asur ve Keldani'yi kitle halinde öldürdüğünü daima inkâr eden ve ABD tarafından iştirak edilen tavrını sorgulamıştır. Ayrıca, "Uzun süren Kongre bölge toplantılarından sonra, ABD Temsilciler Meclisi Üyeleri Jackie Speier (D-Cifi.), David Trott (R-Mich.), ve Ermeni Kafkas meslektaşları" çıkması beklenen yasa için destek sağlamaya çalışmışlardır.[9] Bu yasanın yürürlüğe girmesi için, geçmiş ve güncel anlaşmazlıklar birleştirilmiş, 1915 yılında yerleri değiştirilen Ermenilerin durumunu ve Orta Doğuda şu anda devam eden zulümlerle karşılaştırmak için bir arada incelenmiştir.

Ermeni lobisinin, Milletvekillerinin dâhil, farklı görüşleri sansürleme çabaları endişe verici bir eğilimdir. Bu çabalar, Birinci Dünya Savaşı sırasında Ermenilerin tehciri konusundaki anlaşmazlıkların tartışılmasını daha da zorlaştırmaktadır. Bu çabalar, Amerika Birleşik Devletleri'nde kesintisiz olarak devam etmekle birlikte, Perinçek-İsviçre davası nedeniyle Avrupada zorlukla karşılaşmıştır. Hatırlanacağı gibi, bu dava sonucunda mahkeme, Ermeni siyasi ve lobi örgütlerinin propagandasını yaydığı görüşlere aykırı bir görüşü dile getiren kişilerin ifade özgürlüğünü onamıştır.

[1] "The Americana Debacle: The Architects of Denial," *Center for Eurasian Studies (AVİM)*, 22 Ağustos, 2017, <http://www.avim.org.tr/en/Yorum/THE-AMERICANA-DEBACLE-THE-ARCHITECTS-OF-DENIAL>.

[2] "Architects of Denial - Documentary," *Kicksticker*, accessed 11 Ekim, 2017, <https://www.kickstarter.com/projects/997238358/architects-of-denial-documentary>.

[3] "Architects of Denial Film Gives First Hand Account of Armenian Genocide," *Asbarez*, 3 Mayıs , 2017, <http://www.asbarez.com/162860/architects-of-denial-film-gives-first-hand-account-of-armenian-genocide>.

[4] Stefani Boorojian, "'Architects of Denial' Examines the Armenian Genocide," *Your Central Valley*, 5 Ekim, 2017, <http://www.yourcentralvalley.com/news/architects-of-denial-examines-the-armenian-genocide/827637050>.

[5] Heath W. Lowry, The U.S. Congress and Adolf Hitler on the Armenians, *Political Communication* 3 (1985): 111-140.

[6] "'Architects of Denial' movie executive producers meet with U.S. legislators, highlight importance of Armenian Genocide recognition," *Armenpress*, 3 Ekim, 2017, <https://www.armenpress.am/eng/news/907514/%E2%80%98architects-of-denial%E2%80%99-movie-executive-producers-meet-with-us-legislators-highlight-importance.html>.

[7] "Dean Cain, Montel Williams Headline ANCA's Architects of Denial Washington Premiere," *Armenian Weekly*, 27 Eylül, 2017, <https://armenianweekly.com/2017/09/27/architects-of-denial-premiere>.

[8] Harut Sassounian, "New Documentary Links Armenian Genocide to Recent Azerbaijani Massacres of Armenians," *Armenian Weekly*, 6 Eylül, 2017, <https://armenianweekly.com/2017/09/06/new-documentary-links-armenian-genocide-to-recent-azerbaijani-massacres-of-armenians>.

[9] "Genocide Prevention Measure H.Res.220 Now Backed by More Than 100 U.S. Representatives," *Armenian Weekly*, 6 Ekim, 2017, <https://armenianweekly.com/2017/10/06/genocide-prevention-measure-h-res-220-now-backed-100-u-s-representatives>.

Yazar Hakkında :

Atıfta bulunmak için: AVİM, . 2026. "İNKÂRIN MİMARLARI: ERMENİ LOBİSİNİN EN YENİ SİNEMATOĞRAFİK ÇABASI." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Yorum No.2017 / 90. Ekim 19. Erişim Temmuz 09, 2026. <https://www.avim.org.tr/public/index.php/tr/Yorum/INKARIN-MIMARLARI-ERMENI-LOBISININ-EN-YENI-SINEMATOĞRAFİK-CABASI>

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE

Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax:** +90 (312) 438 50 26

 @avimorgtr

 <https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi>

E-Posta: info@avim.org.tr

<http://avim.org.tr>

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır